

Eesti Teadusagentuuri uurimistoetuste statistika, juuli 2020

Eesti Teadusagentuuri (edaspidi ETAg) uurimistoetused ehk grantid on teadlastele ja uurimiserühmadele kindla eesmärgiga ning eesmärgist tuleneva mahu ja kestusega teadus- ja arendustegevuse projekti rahastamiseks avaliku konkursi korras eraldatavad toetused.¹ Grantidega toetatakse kõrgetasemelist teadus- ja arendustegevust, säilitades seejuures ka valdkondlikku mitmekesisust. Uurimistoetused moodustavad kogu riigi teadus- ja arendustegevuse eelarvest umbes 20% ning on baasfinantseerimise kõrval teine teaduse rahastamise põhiinstrument. Riik on näinud ette, et konkurentsipõhiste uurimistoetuste ja stabiilsema baasfinantseerimise omavaheline proportsioon võiks olla 50%-50%.² Alates 2018. a antakse välja uurimistoetuse ja baasfinantseerimise uues kontseptsioonis kirjeldatud grantitüüpe: järeldoktori-, stardi- ja rühmagrante, alates 2019. a ka arendusgrante. Kuna uut tüüpi grantid pole kõik üks-ühele võrreldavad varasemate grantitüüpidega, on alljärgnevalt näidatud enamasti viimase kolme aasta, kuid kus võimalik, viimase viie aasta andmeid. Kodulehel on leitav Exceli fail mõne tabeli kohta rohkemate aastatega.

1. ETAg-i uurimistoetuste ja baasfinantseerimise proportsioon

	2016	2017	2018	2019	2020
Uurimistoetused (mln EUR)	37,9	39,4	40,2	40,6	42,7
Baasfinantseerimine (mln EUR)	13,9	16,9	26,9	39,1	42,5
Uurimistoetuste osakaal	73%	70%	60%	51%	50%
Baasfinantseerimise osakaal	27%	30%	40%	49%	50%

2. Käimasolevate grantide arv grantitüüpide lõikes

Grantitüüp	2018	2019	2020
Järeldoktorigrant	32	31	43
Stardigrant	82	87	95
Otsingutoetus	97	78	49
Institutsionaalse uurimistoetuse uurimisteema	140	109	34
Rühmagrant	14	52	122
Arendusgrant		4	4
Kokku	365	361	347
Grantide arvu muutus aastas		-4	-14

*Institutsionaalset uurimistoetust andis välja Haridus- ja Teadusministeerium, ent kuna menetleja on ETAg ning lõppenud institutsionaalse uurimistoetuse vahendid on antud ETAg-i uurimistoetusteks, on ka nende statistika teemalehel toodud.

3. Uute taotluste ja uute grantide arv ja osakaal grantitüüpide lõikes

	PUTJD		PSG		PRG		Kokku	
	Uued taotlused	Uued grantid	Uued taotlused	Uued grantid	Uued taotlused	Uued grantid	Uued taotlused	Uued grantid
2018	46 15%	13 30%	104 33%	16 37%	167 53%	14 33%	317 100%	43 100%
2019	43 12%	14 18%	93 25%	24 32%	230 63%	38 50%	366 100%	76 100%
2020	47 10%	21 18%	100 21%	23 20%	332 69%	70 61%	479 100%	114 100%

¹ Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus §2, <https://www.riigiteataja.ee/akt/119032019092>

² https://www.hm.ee/sites/default/files/ettepanekud_teaduse_rahastamise_korraldamiseks.pdf

4. Edukus (grantide arvu osakaal taotluste arvust)

	2018	2019	2020
Vooru edukus kokku	14%	21%	24%
Loodusteadused (LO)	-	25%	28%
Tehnika ja tehnoloogia (TE)	-	13%	30%
Arsti- ja terviseteadused (AR)	-	28%	31%
Põllumajandusteadused ja veterinaaria (PÕ)	-	13%	19%
Sotsiaalteadused (SO)	-	17%	11%
Humanitaarteadused (HU)	-	17%	15%
Järel doktorigrant	28%	33%	44%
Stardigrant	15%	26%	23%
Rühmagrant	8%	17%	21%
Tartu Ülikool	16%	25%	23%
Eesti Biokeskus	17%	Alates 2018. a Tartu Ülikooli koosseisus	
Tartu Observatoorium	40%		
Tallinna Tehnikaülikool	8%	13%	25%
Eesti Maaülikool	13%	12%	21%
Tallinna Ülikool	10%	18%	14%
Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	22%	38%	47%
Eesti Keele Instituut	50%	100%	0%
Protobios OÜ	0%	100%	-
Cybernetica AS	-	-	33%
Eesti Kunstiakadeemia	0%	0%	100%
Eesti Kirjandusmuuseum	0%	0%	14%
Tervise Arengu Instituut	0%	0%	100%
Naised	12%	19%	20%
Mehed	15%	22%	26%

*Alates 2018. a taotlusvoorst (2019. a alanud grantidest) mindi üle Eesti Teadusinfosüsteemi teadusvaldkondade ja -erialade klassifikaatori 4 valdkonna jaotuselt Frascati käsiraamatu teadusvaldkondade ja -erialade klassifikaatori 6 valdkonna jaotusele.

5. Uuringu liik, meetodid ja granditüüp viimasel kolmel aastal

	2018		2019		2020		Kolme aasta keskmine	
	Taotlused	Grandid	Taotlused	Grandid	Taotlused	Grandid	Taotlused	Grandid
Alusuuringud	64%	60%	61%	59%	69%	70%	65%	65%
Rakendusuurid	36%	40%	39%	41%	31%	30%	35%	35%
Eksperimentaalsed	61%	70%	63%	67%	57%	68%	60%	68%
Mitte-eksperimentaalsed	39%	30%	37%	33%	43%	32%	40%	32%
Suured	34%	70%	50%	60%	47%	66%	44%	64%
Väikesed	66%	30%	50%	40%	53%	34%	56%	36%

* Uuringu liigi kohta kogutakse andmeid alates 2017. a taotlusvoorst (2018. a alanud grantidest).

6. Uute grantide keskmine aastane maht (EUR) grantitüüpide lõikes

Grantitüüp	2016	2017	2018	2019	2020
Järel doktorigrant	38 790	39 121	38 892	38 079	48 019
Stardigrant	47 443	48 329	74 025	66 260	90 330
Otsingutoetus	54 219	56 912			
Rühmagrant			164 460	173 782	224 424
Arendusgrant				100 000	90 000

*Kuni 2017. a võidi toetuse määramisel grandisummat vähendada (v.a. järel doktoritoetus, mille puhul kehtisid fikseeritud grandimahud), keskmiselt määrati grandile 73% taotletud summast. Alates 2018. a kehtivad kõigile grantitüüpidele fikseeritud mahud (soovi korral on võimalik ka väiksemat summat taotleda). Alates 2020. a tõsteti fikseeritud grandimahtusid keskmiselt 28%.

7. Vastaval aastal käimasolevate grantide maht ja osakaal valdkondade lõikes

Eesti Teadusinfosüsteemi teadusvaldkondade ja -erialade klassifikaatori jaotus neljaks valdkonnaks

	2016		2017		2018	
	Käimasolevate grantide maht (EUR)	Käimasolevate grantide osakaal (%)	Käimasolevate grantide maht (EUR)	Käimasolevate grantide osakaal (%)	Käimasolevate grantide maht (EUR)	Käimasolevate grantide osakaal (%)
BK	11 879 492	31%	12 051 077	31%	12 882 969	31%
LT	14 593 921	38%	14 624 116	38%	15 649 240	38%
TU	5 487 000	14%	5 590 750	14%	5 922 141	14%
ÜK	6 359 349	17%	6 490 972	17%	6 870 217	17%
KOKKU	38 319 762	100%	38 756 915	100%	41 324 566	100%
JD	984 714		253 995			

*Järel doktorigrandi taotlusi menetleti kuni 2016. a mittevõldekondlikult, alates 2017. a valdekondlikult.

Frascati käsiraamatu teadusvaldkondade ja -erialade klassifikaatori jaotus kuueks valdkonnaks

	2019		2020	
	Käimasolevate grantide maht (EUR)	Käimasolevate grantide osakaal (%)	Käimasolevate grantide maht (EUR)	Käimasolevate grantide osakaal (%)
LO	22 324 198	56%	22 871 464	54%
TE	4 738 883	12%	5 518 655	13%
AR	5 249 654	13%	5 893 710	14%
PÕ	995 886	2%	1 524 000	4%
SO	2 764 147	7%	2 829 712	7%
HU	3 801 986	10%	3 967 333	9%
KOKKU	39 874 753	100%	42 604 875	100%
Arendusgrant			760 000	

*2020. a eraldati uurimistoetuste eelarvesse lisaraha 2,1 mln EUR, mille jaotuse otsustas Teadus- ja Arendusnõukogu (TAN) järgmiselt: 1. Muuta käimasolevas taotlusvoorus teadusvaldkondade vahelisi proportsioone uurimistoetustele lisanduva raha abil, suunates selle valdkondadesse, mille senine osakaal peaks kasvama. Lisanduv raha jagada proportsionaalselt järgmiselt: tehnika ja tehnoloogia 50%, põllumajandusteadused ja veterinaaria 20% ja arsti- ja terviseteadused 30%.

8. Vastaval aastal käimasolevate grantide maht ja osakaal asutuste lõikes

	2016		2017		2018		2019		2020	
	Maht (EUR)	Osakaal	Maht (EUR)	Osakaal	Maht (EUR)	Osakaal	Maht (EUR)	Osakaal	Maht (EUR)	Osakaal
Cybernetica AS	215 753	1%	215 753	1%	215 753	1%	215 753	1%	298 125	1%
Eesti Biokeskus	481 487	1%	477 607	1%	Alates 2018. a Tartu Ülikooli koosseisus					
Eesti Keele Instituut	135 328	0,3%	135 328	0,3%	225 778	1%	306 253	1%	366 368	1%
Eesti Kirjandusmuuseum	639 951	2%	639 951	2%	639 951	2%	639 951	2%	46 840	0,1%
Eesti Kunstiakadeemia	130 186	0,3%	130 186	0,3%	130 186	0,3%	85 586	0,2%	419 836	1%
Eesti Maaülikool	2 219 942	6%	2 323 542	6%	2 606 037	6%	2 328 679	6%	2 693 520	6%
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	86 863	0%	86 863	0,2%	86 863	0,2%	0	0%	0	0%
Icosagen AS	0	0%	41 150	0,1%	34 650	0,1%	0	0%	0	0%
Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	2 176 250	6%	2 091 382	5%	2 369 569	6%	2 726 105	7%	2 865 387	7%
Protobios OÜ	0	0%	0	0%	0	0%	142 500	0,4%	183 250	0,4%
SA Tartu Ülikooli Kliinikum	67 236	0,2%	20 400	0,1%	0	0%	0	0%	0	0%
Tallinna Tehnikaülikool	7 556 702	19%	7 457 492	19%	7 605 756	18%	7 870 480	20%	8 300 004	19%
Tallinna Ülikool	1 556 326	4%	1 635 576	4%	1 929 496	5%	1 940 374	5%	1 856 154	4%
Tartu Observatoorium	890 601	2%	796 351	2%	Alates 2018. a Tartu Ülikooli koosseisus					
Tartu Ülikool	22 572 588	57%	22 384 066	57%	24 892 065	60%	23 208 806	58%	25 930 561	60%
Tervise Arengu Instituut	385 953	1%	385 953	1%	345 153	1%	166 956	0,4%	404 831	1%
Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus	189 311	0,5%	189 311	0,5%	243 311	1%	243 311	1%	0	0%
Kokku	39 304 477	100%	39 010 910	100%	41 324 567	100%	39 874 753	100%	43 364 875	100%

Teemaleht ja andmed Exceli formaadis on kättesaadavad ETAg-i kodulehel: <http://www.etag.ee/tegevused/uuringud-ja-statistika/statistika/>

Allikad: Eesti Teadusinfosüsteem, Eesti Teadusagentuur, haridus- ja teadusministri baasfinantseerimise jaotuse kinnitamise käskkirjad 2016-2020

Kontakt: Maarja Sillaste, Eesti Teadusagentuuri analüüsiosakond, <http://www.etag.ee/teadusagentuur/kontaktid/analusiosakond/>